

Полицијата вели дека за 23,4 милиони евра, колку што е понудата на "Гисеке и Девријант", ќе биде набавен систем за изработка на пасошите и бланко документи: 1,5 милион пасоши, 1,8 милиони лични карти и 500.000 сообраќајни дозволи.

Домашни и странски експерти го преиспитале квалитетот на понудата на "Гисеке и Девријант", а ја прочешлале и севкупната понудена документација, при што пронашле значајни пропусти во квалитетот на изработката на новите пасоши, но и други неправилности во однос на системот кој треба да го поддржува веќе постојниот систем во МВР.

■ Пишува:
Кокан СТОЈЧЕВ

Постапката за учество на меѓународен тендер за изработка на лични документи за идентификација на граѓаните во Република Македонија се фати во доброизработената и осмислена шема, која ја подготвија лобистите од високите политички кругови, како и познатите или непознатите фактори

чај никој не ја презема одговорноста за прекршувањето на правилата и на критериумите од огласениот тендер, кој пред повеќе месеци го објави МВР, сакајќи да се доближиме до Европа. Меѓутоа, интересот и профитот секогаш ги отвораат железните порти, така што сигурносните брави на системот се пробиени, а од колачето се "омрсуваат" неколкумина значајни фактори, кои претставуваат копирачка во остварувањето на пасошкиот процес.

ЖИВКО ТЕМЕЛКОВСКИ И ЕМИЛИО ФРИШЧИЌ,
ПРЕТСЕДАТЕЛ И ЧЛЕН НА КОМИСИЈАТА ПРИ МВР

им ја гарантира тајноста на личните податоци на граѓаните. Оној кој ја има мувата на капата секогаш си ја брани позицијата со демант.

"Постапката за учество на меѓународниот тендер за изработка на нови пасоши и лични документи беше транс-

ја подготвиле нивната тендерска документација и доставената понуда.

Претседателот на првостепената Комисија ги отфрли спекулативните обвинувања на ВМРО-ДПМНЕ дека тендерот е незаконски, односно дека 5 отсто од 23,4 милиони евра

СУМА СУМАРУМ СÈ Е ИСТО - ИГРАЧИТЕ ОСТАНУВААТ НЕПОЗНАТИ ЗА ЈАВНОСТА

во МВР. Оттаму, овој исклучително важен тендер се претвори во циркус од висок и ризичен степен, кој одговорноста за мајтаплукој ја префрли на Второстепената владина комисија за јавни набавки.

На тој начин и едната и другата комисија играат пинг-понг со учесниците на тендерот, но уште повеќе со граѓаните, кои треба да го платат овој економски "данок во крв". Како по обичај, и во овој "набилдан" и измонтиран слу-

ДЕМАНТИРАЊЕ

Ако ја следиме Дарвиновата еволутивна теорија за настанувањето на цивилизацијата, тогаш треба да поверуваме дека "мајмунските работи" и жолчната расправа за изработка на документи за лична идентификација ја создале т.н. стручњаци, кои имаат гон на лицето. Згора на тоа, посочените узурпатори на граѓанската волја си поигруваат со севкупниот систем, кој

парентна и согласно Законот за јавни набавки и Правилата за тендерска документација за набавка на систем на Светска банка", истакна Живко Темелковски, претседател на Комисијата за јавни набавки при МВР, кој бранејќи ја "сопствената кожа", всушност ги покрива иницијаторите на тајната игра.

Тој повторно се обиде да појасни дека сите десет понудувачи биле должни да ги декларираат своите партнери, односно консултантите кои

ра наменети за пасошите, ќе бидат исплатени на непозната адреса во Австрија.

"Сумата и целта на провизијата - како што потенцира Темелковски - е содржана во самиот формулар на Светска банка. Согласно тоа, провизијата е деловен однос меѓу понудувачот и неговиот консултант и таа претставува трошок на понудувачот, а не на МВР како набавувач или, пак, граѓаните на Република Македонија".

Инаку, во јавноста почна

да се одмоткува "замрсеното клопче", по обелоденувањето на информациите за наводните врски и лобирањата кај претседателот Бранко Црвенковски и Владата. Според истите извори, кумовите биле блиски до фирмите "Ултра" и "Пексим", кои претставуваат локална и техничка поддршка на германската компанија "Гисеке и Девријант", која го доби контрoверзниот тендер за набавка на системот за изработка на нови лични документи за идентификација, кој тежи близу 23,4 милиони евра. Во овој контекст не претставува спорно единствено информацијата за сопствениците на македонските фирми, "Ултра" е во сопственост на Антони Пешев, кој беше министер за транспорт и врски во првата Влада на СДСМ, а поднесе оставка од оваа функција по паѓањето на авионот на "Палер" на скопскиот аеродром "Петровец". Исто така, не е тајна дека Пешев е близок пријател на шефот на државата.

Во овој маѓепсан политичко-економски круг мора да се бара и врската со една од најпознатите скопски информатички куќи "Пексим", која наводно лобирала во структуриите во МВР.

Откако на почетокот на октомври МВР ѝ го додели тендерот на компанијата "Гисеке и Девријант", до Второстепената владина комисија поднеле жалби француската "Шарл Обертур", италијанскиот "Институт полиграфико", австрискиот "Сименс" и "Канадијан банкну компани", кои учествуваа на тендерот. Во меѓувреме, Комисијата за жалби си даде дополнителен рок за да ги разгледа противаргументите на компаниите, кои го обжалија тендерот и изборот на партнерот за овој проект на македонската полиција.

Во контекст на ова, домашни и странски експерти, поддржувачи на идејата за испитување на квалитетот на понудата на "Гисеке и Девријант" ја прочешлале севкупната понудена документација, при што пронашле значајни пропусти во квалитетот на изработката на новите пасоши, но и други неправилности во однос на системот кој треба да го поддржува веќе постојниот систем во МВР. Според

овие стручњаци, освен проблематичниот квалитет на технологијата за изработка на документите во понудата на победникот "Гисеке и Девријант" немало и соодветни вистински референци во однос на понудата, што е пропишана во огласениот тендер. Имено, фирмата доставила две одделни понуди, што значително фрла сенка врз процесот.

Според обжалувачите на тендерот, фирмата "Гисеке и Девријант" не понудила целосно одржување на системот, како што се барало во тендерската документација. Таа предвидувала само делумно одржување, но Комисијата при МВР тоа не го зела предвид, затоа што наводно германската компанија врз таа основа би изгубила одредени поени. На тој начин експертите оценуваат дека понудата на "избраникот" би била от-

дувала. Поради ова, тие заклучиле дека победникот на тендерот бил добро поткован, а во конструирањето на приказната наводно учествувале и некои членови на Комисијата при МВР, а истовремено кај неа лобирале високи политички кругови.

Познавачите на приликите велат дека и машините за персонализација, кои "Гисеке и Девријант" ги посочила во понудата, се убедливо најлоши од другите понудени на тендерот. Според нив, пред околу две години такви машини ѝ биле продадени на Србија, поради што се претпоставува дека може да се очекува тие да бидат користени за овој проект, бидејќи во Белград планирале да ги заменат за подобри. Доколку ова сценарио излезе на виделина, постојат можности победничката компанија да побара до-

ПРОЦЕНТ

Провизија или наплата на услугите за добиениот тендер се главните прашања кои ги преокупираа губитниците, но тоа мора да ги интересира и граѓаните на државата, бидејќи вака стоќмената приказна ќе биде исплатена од плиткиот џеб на сиромашниот народ. Оттаму, секој заплет ја загрозува македонската позиција поврзана со "авантурата" за прием во НАТО и во ЕУ. Затоа секоја информација треба да се провери и да не се симнува од дневен ред. Одговорноста за тендерот паѓа врз грбот на МВР и тоа треба да е нормална работа, бидејќи за ова Министерство нема ништо чудно ако анонимната фирма "ВХС" од Виена добие 1.170.000 евра, или 5 отсто од вкупната вредност на тендерот за пасоши на кој засега победи "Гисеке и Девријант". Фирмата "ВХС" е сопственост на српското семејство од Босна, Сикима. Дел од другите учесници претпоставуваат дека ова семејство била врската на "Гисеке и Девријант" и за тендерот во соседна Србија. Според нив, Сикима однапред ги знаеле тендерските правила во Македонија и ја скроиле понудата во нашата земја за да може да победи. Но, не се знае кој е нивниот внатрешен играч, бидејќи фирмата е скромна по капитал и по простории. Во МВР велат дека ништо не испитувале за фирмата, бидејќи тоа спаѓало во деловен однос меѓу "Гисеке и Девријант" и фирмата "ВХС". Фирмите кои се пласираа зад победникот на нашиот тендер, обвинуваат дека германската фирма нема можности да направи квалитетен европски пасош. Сите тие се жалеа до владината Комисија, а во МВР имаат спротивставено мислење - ќе има квалитетни поликарбонатни пасоши.

"Нас ни е јасно дека овие четири фирми не успеаја да го добијат тендерот - тоа се нивни бизнис интереси, пари итн. Меѓутоа, не ни се јасни оние лоби групи кои намерно спекулираат и се повикуваат на експерти кои не постојат - се обидуваат да турнат еден чист законски тендер", изјави Горан Павловски, шеф на Кабинетот во МВР.

КОМИСИЈАТА ВО ПОЛН СОСТАВ, МЕЃУ КОИ БЕА ЗОРАН ЈАЧЕВ ОД "ТРАНСПАРЕНТНОСТ МАКЕДОНИЈА" И ЗОРАН БОЖИНОВСКИ

фрлена или далеку позапоставена на ранг-листата, која ја подготви Комисијата при МВР. Според изготвената понуда на "Гисеке и Девријант", фирмата гарантирала само тригодишно чување на чипот во пасошите, а тие требало да важат 10 години. Истите извори објаснуваат дека за квалитетот на чипот и на оперативниот систем постои стандард за оценување наречен "ЦЦ ЕАЛ" и дека наспроти другите понудувачи, кои добиле висока оценка од пет плус, во понудата на "Гисеке и Девријант" пишувало дека се очекува до крајот на годинава да добијат четири плус. Експертите од оваа проблематика го спорат и одложено то плаќање, кое кај другите понудувачи било поповолно, а Комисијата при МВР не го разгле-

полнителни средства за замена на понудените машини со подобри и поефикасни. Имено, опремата за земање податоци, која се состои од персонални компјутери, камера за фотографирање, уред за отпечаток и апарати за земање потпис, според истите извори, била уште полоша. На пример, уредот за земање отпечатоци не ги задоволувал спецификациите на ФБИ на САД, а камерата била од непознат понудувач и не можело да се утврди дали ги задоволува бараните карактеристики. Инаку, бараните карактеристики на опремата се задолжителни, а одредени слабости биле утврдени и во доменот на информатичката технологија, меѓу кои, поврзаноста на новата база на документи со постојниот систем на МВР.